

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

LIERNE KOMMUNE

KOMMUNEPLAN

Samfunnssdelen

2019 – 2030

Vedtatt 18.06.18

Lierne kommunestyre

Innholdsfortegnelse

Innhold

Innholdsfortegnelse	2
0. Forord.....	5
   0.1 Arbeidsdelingen i det kommunale plansystemet	6
   0.2 Forholdet til økonomiplan og årsplan	7
1. Forutsetninger	8
1.0 Plan og bygningsloven (noen viktige utdrag fra loven)	8
1.1 Planstrategi for Lierne kommune	8
1.2 Planprogram	8
1.3 Samfunnssikkerhet og risiko- og sårbarhetsanalyse.....	8
1.4 Forholdet til arealplanen.....	9
1.5 Medvirkning i planprosessen	9
1.6 Kommunal statistikk og framskriving.....	10
1.7 Namdalen og Namdalsstrategi 2018-2025. Utkast pr. juni 2018	14
1.8 Trøndelagsplanen 2018-2030. Høringsutkast pr. 08.03.18	17
1.9 Nasjonale føringer	17
2. Visjon, overordnet målsetting, ...	18
satsingsområder, strategier og fokusområder	18
2.0 Planens oppbygging og målbilde	18
2.1 Visjon	20
2.2 Overordnet målsetting for Lierne kommune	20
2.3 Gjennomgående satsingsområder.....	20
2.4 Satsingsområder-strategier med fokusområder	20
2.4.1 Sysselsetting (Satsingsområde 1)	20
2.4.1.1 Næringsutvikling (Strategi 1.1).....	20
2.4.1.2 Entreprenørskap og Innovasjon (Strategi 1.2).....	20
2.4.1.3 Arealbruk inkl. reindrift (Strategi 1.3)	21
2.4.1.4 Reisemålsutvikling (Strategi 1.4)	21
2.4.2 Oppvekst og levekår (Satsingsområde 2).....	22
2.4.2.1 Barn og unge (Strategi 2.1)	22
2.4.2.2 Integrering (Strategi 2.2)	22
2.4.2.3 Bolyst (Strategi 2.3)	22
2.4.2.4 Hverdagsmestering (Strategi 2.4).....	22

2.4.2.5 Hjemmebasert omsorg (Strategi 2.5)	23
2.4.2.6 Institusjonsbasert omsorg (Strategi 2.6).....	23
2.4.2.7 Kultur (Strategi 2.7) Fokusområder:	23
2.4.3 Infrastruktur (Satsingsområde 3).....	24
2.4.3.1 Veg (strategi 3.1).....	24
2.4.3.2 Mobil (strategi 3.2).....	24
2.4.3.3 Bredbånd/fiber (strategi 3.3)	24
2.4.3.4 Bolig (strategi 3.4).....	24
2.4.3.5 Kollektivtransport (Strategi 3.5).....	24
2.4.4 Samarbeid; regionalt og over grensa (Satsingsområde 4)	25
2.4.4.1 Namdal (strategi 4.1).....	25
2.4.4.2 Indre Namdal (strategi 4.2)	25
2.4.4.3 Grenseområdet Vaajma (strategi 4.3).....	25
2.4.4.4 Internasjonalisering (strategi 4.4).....	25
2.4.5 Samfunnssikkerhet og beredskap (satsingsområde 5).....	26
2.4.5.1 Klima og miljø (strategi 5.1)	26
2.4.5.2 Rasfarlige områder (strategi 5.2).....	26
2.4.5.3 Strøm og elektronisk kommunikasjon (Ekom) (strategi 5.3)	26
2.4.5.4 Informasjon (strategi 5.4)	26
2.4.5.5 Lokale nødetater (strategi 5.5)	26
2.4.5.6 Forsyninger i beredskapssituasjoner (strategi 5.6)	26
2.4.6 Demokratiutvikling (satsingsområde 6)	27
2.4.6.1 Innbyggerinvolvering (strategi 6.1).....	27
2.4.6.2 Politikerutvikling (strategi 6.2)	27
2.4.6.3 Ungdomsråd og elevråd (strategi 6.3)	27
3 Handlingsdel, 2019-2022.....	28
3.4.1 Sysselsetting	28
3.4.1.1 Næringsutvikling	28
3.4.1.2 Entreprenørskap og innovasjon	28
3.4.1.3 Arealbruk inkl. reindrift	28
3.4.1.4 Reisemålsutvikling	29
3.4.2 Oppvekst og levekår	30
3.4.2.1 Barn og unge	30
3.4.2.2 Integrering	30
3.4.2.3 Bolyst	30
3.4.2.4 Hverdagsmestring.....	31
3.4.2.5 Hjemmebasert omsorg.....	31

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

3.4.2.6 Institusjonsbasert omsorg	32
3.4.2.7 Kultur	32
3.4.3 Infrastruktur	33
3.4.3.1 Veg	33
3.4.3.2 Mobil	33
3.4.3.3 Bredbånd og fiber	33
3.4.3.4 Bolig	33
3.4.3.5 Kollektivtransport	34
3.4.4 Samarbeid; regionalt og over grensa	35
3.4.4.1 Namdal	35
3.4.4.2 Indre Namdal	35
3.4.4.3 Grenseområdet Vaajma	35
3.4.4.4 Nasjonalt/andre samarbeid	35
3.4.4.5 Internasjonalisering	36
3.4.5 Samfunnssikkerhet og beredskap	37
3.4.5.1 Klima og miljø	37
3.4.5.2 Rasfarlige områder	37
3.4.5.3 Strøm	37
3.4.5.4 Informasjon	37
3.4.5.5 Lokale nødetater	37
3.4.6 Demokratiutvikling	38
3.4.6.1 Innbyggerinvolvering	38
3.4.6.2 Politikerutvikling	38
3.4.6.3 Ungdomsråd og elevråd	38

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

0. Forord

Samfunnsdelen av kommuneplanen har vært behandlet en gang i hver valgperiode siden 1994, siste gang 08.05.14 for perioden 2014-2025.

Siden desember 2017 er det arbeidet med en ny revidering, og kommunestyret vedtok planen 18.06.18, etter folkemøter, administrativt arbeide og en første gangs behandling i planutvalg og kommunestyret i april 2018.

Etter en ordinære høringsrunde ble den behandlet i kommunens planutvalg og til slutt vedtatt av kommunestyret 18.06.18.

Arealplanen ble revidert av kommunestyret 15.02.18, men den er ikke stadfestet ennå.

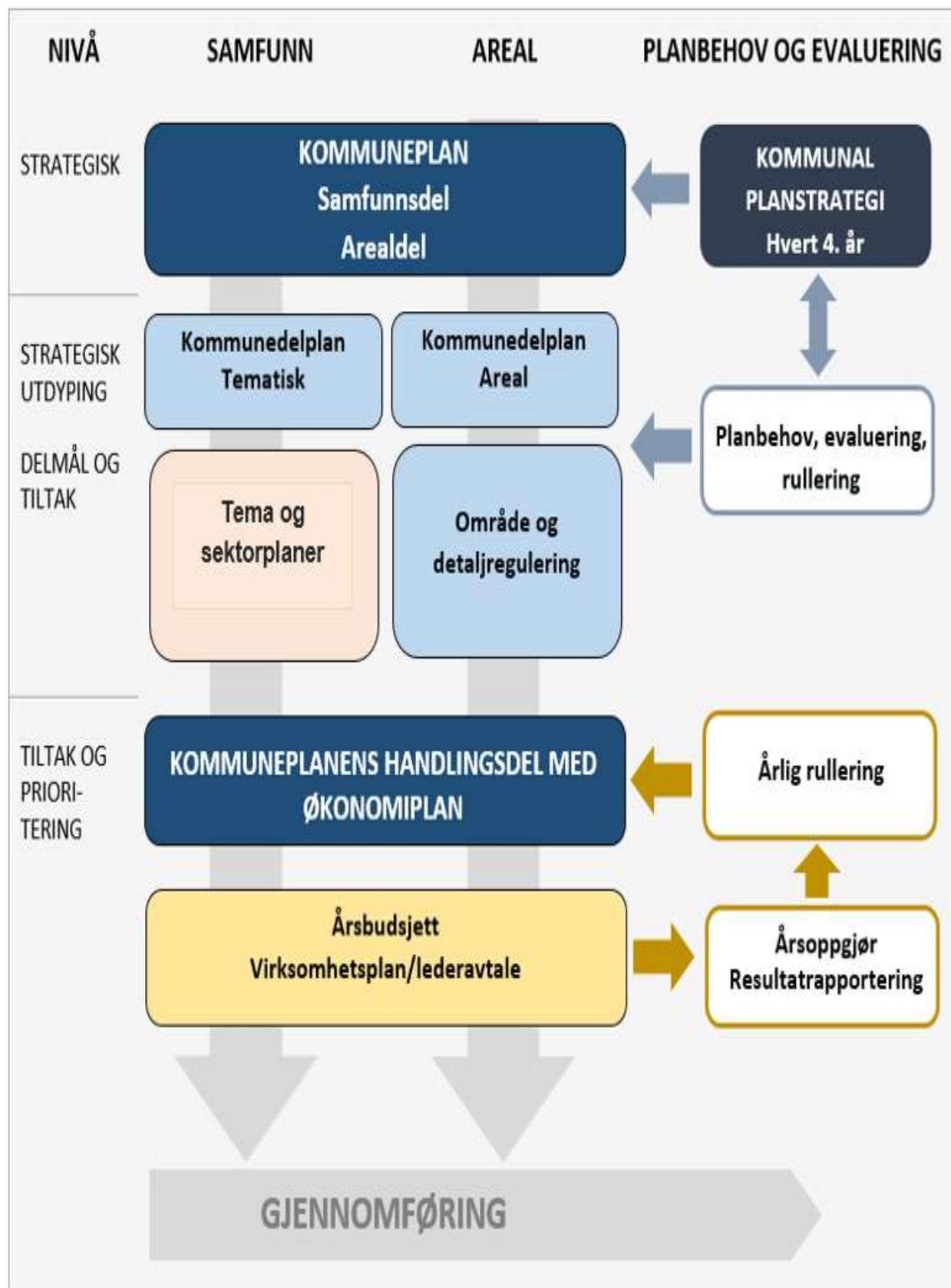
Nordli, den 18. juni 2018

Bente Estil

Ordfører

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

0.1 Arbeidsdelingen i det kommunale plansystemet

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

0.2 Forholdet til økonomiplan og årsplan

Handlingsdelen i kommuneplanens samfunnsdel 2019-2022 er styrende for tiltakene i økonomiplan og årsplan for perioden 2019-2022.

Ref. PB-loven § 11.1: Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplanen etter kommuneloven § 44 kan inngå i handlingsdelen.

Ref. PB-lovens § 11.3: Kommuneplanens handlingsdel gir grunnlag for kommunens prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver og konkretiserer tiltakene innenfor kommunens økonomiske rammer.

Dette forhindrer ikke at nye forutsetninger som oppstår i løpet av disse fire årene, skal kunne innarbeides i økonomiplan og årsplan fra og med 2015. Spesielt kan nasjonale forventede føringer når det gjelder kommunestruktur få store konsekvenser som må innarbeides ved første mulig rullering av mål og tiltak på flere av kommunenes ansvarsområder og organisering. I inneværende stortingsperiode kan en forvente større endringer enn vi har opplevd de siste 50 årene. Samtidig er det viktig at det lokale selvstyre når det gjelder planarbeide ivaretas.

Endringer i folketall i årene framover, enten det øker eller reduseres, vil også få følger for kommuneøkonomien, som må hensyntas, uansett hva man setter av mål og satsingsområder i kommuneplanen for 2019-2030.

Tiltaksdelen i samfunnsdelen, kapitel 3, er førende for handlingsprogrammet i øk. planen på 4 år, samt årsplanen som begge revideres hver høst, sammen med økonomiplanen og årsbudsjettet. Se nedenfor.

Nasjonale føringer

Regionale føringer

Kommunal planstrategi
Kommunalt planprogram

Kommuneplanens samfunnsdel

Visjon

Overordnet målsetting

Satsingsområder/strategier, med fokusområder

Evt. kommunedelplaner/temaplaner

Økonomiplan/Handlingsprogram 4 år

Budsjett/årsplan 1 år

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

1. Forutsetninger

1.0 Plan og bygningsloven (noen viktige utdrag fra loven)

PBL § 11-1. Kommuneplan

Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel.

Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn.

Kommuneplanen skal ha en **handlingsdel** som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplanen etter kommuneloven § 44 kan inngå i handlingsdelen.

PBL § 11-2. Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til **langsiktige utfordringer, mål og strategier** for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

PBL § 11-3. Virkningen av kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel skal legges til grunn for kommunens egen virksomhet og for statens og regionale myndigheters virksomhet i kommunen.

Kommuneplanens handlingsdel gir grunnlag for kommunens prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver og konkretiserer tiltakene innenfor kommunens økonomiske rammer.

1.1 Planstrategi for Lierne kommune

Planstrategien ble utarbeidet 2016, og vedtatt av kommunestyret 27.10.2016, i medhold av PBL § 10-1. Vedlegg 1 til planstrategien er revidert for 2019-2021 og vedlegges denne samfunnsdelen.

1.2 Planprogram

Planprogrammet ble utarbeidet i 2015/16, og vedtatt av kommunestyret 08.03.16 i medhold av PBL § 4-1 og 11-13.

1.3 Samfunnssikkerhet og risiko- og sårbarhetsanalyse

PBL § 4-3. Samfunnssikkerhet og risiko- og sårbarhetsanalyse

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

Ved utarbeidelse av planer for utbygging skal planmyndigheten påse at risiko- og sårbarhetsanalyse gjennomføres for planområdet, eller selv foreta slik analyse. Analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet til utbyggingsformål, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging. Område med fare, risiko eller sårbarhet avmerkes i planen som hensynssone, jf. §§ 11-8 og 12-6. Planmyndigheten skal i arealplaner vedta slike bestemmelser om utbyggingen i sonen, herunder forbud, som er nødvendig for å avverge skade og tap.

1.4 Forholdet til arealplanen

PBL § 11-5.*Kommuneplanens arealdel*

Kommunen skal ha en arealplan for hele kommunen (kommuneplanens arealdel) som viser sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Det kan utarbeides arealplaner for deler av kommunens område.

Kommuneplanens arealdel skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene. Kommuneplanens arealdel skal omfatte plankart, bestemmelser og planbeskrivelse hvor det framgår hvordan nasjonale mål og retningslinjer, og overordnede planer for arealbruk, er ivaretatt.

Plankartet skal i nødvendig utstrekning vise hovedformål og hensynssoner for bruk og vern av arealer.

1.5 Medvirkning i planprosessen

PBL § 5-1.*Medvirkning*

Enhver som fremmer planforslag, skal legge til rette for medvirkning. Kommunen skal påse at dette er oppfylt i planprosesser som utføres av andre offentlige organer eller private.

Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte, skal sikres gode muligheter for medvirkning på annen måte

I denne prosessen har det vært to folkemøter/samskaping med bruk av Kahoot og annen involvering. Prosessen har også vært tett på formannskapet/planutvalget og delvis Utvalg for folk og livskvalitet. Sektororganer og andre kommunale utvalg inviteres inn i høringsfasen.

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

1.6 Kommunal statistikk og framskriving

År	1900	1920	1930	1946	1960	1970	1980	1990	2001	2011	2014	2016
Lierne	1597	1678	1793	1816	2092	1913	1834	1672	1561	1419	1394	1389

Folketallet i kommune har gått jevnt nedover siden kommunenesammenslåingen i 1964, og bortsett fra en utflating under IN-prosjektet PILOT'n rundt år 2000, så er det ikke før etter 2014 at vi igjen har flatet noe ut. Dog har det gått opp og ned i forhold til når på året de vel 40 flyktningene har ankommet kommunen fra 2014-2017.

SSB har tre alternative framskrivinger av folketallet i Lierne, som viser følgende alternativer:

Framskrevet folketall SSB	2017	2025	2030	2040
Hovedalternativet	1371	1315	1292	1264
Høy nasjonal vekst	1373	1364	1368	1416
Lav nasjonal vekst	1368	1276	1235	1157
Høy nettoinnvandring	1372	1332	1333	1350
Lav nettoinnvandring	1370	1300	1266	1223
Sterk aldring	1369	1301	1264	1219

Tabell 4. Viser samlet folketallsutviklingen i perioden 2005-2015. Samt framskrevet utvikling fram til 2020 og 2030. (SSB Middels nasjonal vekst)

				Framskrevet utvikling			
Alder	2005	2015	Utvikling i %	2020	Utvikling i %	2030	Utvikling i %
0-5 år	108	69	-36 %	71	3 %	71	0 %
6-15 år	181	180	-1 %	135	-25 %	128	-5 %
16-66 år	938	858	-9 %	784	-9 %	688	-14 %
67 år eller eldre	282	287	2 %	334	16 %	384	13 %
Sum	1509	1394	-8 %	1324	-5 %	1271	-4 %

Tabell 5. Viser framskrevet folkemengde for årene 2020 og 2030. (SSB Middels nasjonal vekst)

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

			Framskrevet utvikling			
	Alder	2015	2020	Utvikling i %	2030	Utvikling i %
Menn	0-24 år	206	195	-5 %	165	-15 %
	25-34 år	61	49	-20 %	54	10 %
	35-44 år	80	70	-13 %	58	-17 %
	45-69 år	265	249	-6 %	218	-12 %
	70-79 år	61	90	48 %	99	10 %
	80 år eller eldre	36	32	-11 %	65	103 %
Kvinner	0-24 år	171	162	-5 %	150	-7 %
	25-34 år	55	51	-7 %	51	0 %
	35-44 år	79	62	-22 %	57	-8 %
	45-69 år	228	222	-3 %	188	-15 %
	70-79 år	68	78	15 %	93	19 %
	80 år eller eldre	66	64	-3 %	73	14 %

ELEV TALL I SKOLENE

Våre egne framskrivningstall for skole elever fram til 2018, ut fra de som er født fram til 2023 viser følgende tall:

2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/2022	2022/23
154	150	148	139	134	

Utviklingen og prognosene framover for elevtallet i skolen, viser en nedgang fra nærmere 200 elever for 4 år siden, ned til 134 for skoleåret 2021/22. Uten flyktninger ville tallet vært enda lavere i 2021.

ELDRE I FRAMTIDEN

Eldre over 80 år: 2017   2025   2030   2040
                    102   113   137   162

Prognosene for eldre over 80 år viser her en økning på 60 % fra 2017 fram til 2040.

Hovedalternativet folketallsframskriving

2017   2025   2030   2040

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

Menn	0 år	6	6	6	5
	1-5 år	29	30	30	30
	6-12 år	51	45	46	46
	13-15 år	39	18	20	21
	16-19 år	46	31	29	28
	20-44 år	170	172	168	159
	45-66 år	224	200	188	169
	67-79 år	107	129	117	116
	80-89 år	31	40	57	62
	90 år eller eldre	5	7	6	17
Kvinner	0 år	6	6	6	5
	1-5 år	24	30	30	28
	6-12 år	44	42	42	44
	13-15 år	27	21	19	21
	16-19 år	35	24	24	27
	20-44 år	165	153	157	148
	45-66 år	194	180	165	157
	67-79 år	102	115	108	98
	80-89 år	54	47	59	63
	90 år eller eldre	12	19	15	20
	Totalt	1371	1315	1292	1264

ARBEIDSLEDIGHET

Personer registrert helt arbeidsledige

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Menn	8	4	4	8	7	5	10	7
Kvinner	3	3	0	4	4	9	10	0
Begge kjønn	11	7	4	12	11	14	20	7
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
15-74 år	11	7	5	12	11	14	20	7
15-29 år	:	3	:	6	4	4	4	:
30-74 år	:	4	:	6	7	10	16	:

Sykefravær: 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Begge kjønn	16-69 år	5,1	7,1	5,5	6,4	6,7	4,7	5,3	4,9
--------------------	-----------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

Menn	16-69 år	5,8	5,6	5,1	4,9	5,4	3,6	3,4	3,4
Kvinner	16-69 år	4,4	8,8	5,9	8,2	8,4	5,9	7,6	6,8

Sykefraværet i kommunen ligger lavt og godt an, både kommunesamfunnet som helhet og i kommunen som organisasjon, sammenlignet med andre kommuner i Nord Trøndelag.
Næringslivet i kommunen er i medvind, og to dagers sorgprosess som følge av at Orkla la ned bakerivirksomheten i bygda i 2015, er fulgt opp med et målbevisst omstillingsprosess for perioden 2015-2021, som allerede ligger foran målsettingene med nye arbeidsplasser.

Skogbruk

Kvantum avvirket

	1996	2000	2005	2015	2016
Gran	53079	45070	63832	46491	27578
Furu		4	0	0	1474
Lauv		10	0	227	2334
Ved til brensel	6018	4000	2000	0	0

Husdyr

1969 1979 1989 2000 2010 2015 2017

Mjølkekyr	..	..	..	648	618	493	517
Ammekyr	..	..	..	14	50	73	75
Andre storfe	598	692	911	1003	1074	935	1070
Sauer o 1 år	2253	2114	3300	2104	960	690	540
Mjølkegeiter	377	77	162	..	0	0	0
Avlssvin	0	..	0	..	0	0	0
Høner	924	410	357	82	..	7549	7527

Jordbruksbedrifter med husdyr

1969 1979 1989 2000 2010 2015 2017

Husdyr i alt	223	143	112	90	44	44	40
---------------------	-----	-----	-----	----	----	----	----

Innenfor landbruket viser det en dramatisk nedgang fra 1969 til 2017. Mye av denne nedgangen viser raseringen av sauenaeringen i Lierne.

Andre vurderinger av framtiden bl.a. ut fra tallene i pkt. 1.6:

De største utfordringene for de første årene, er å skaffe nok strøm til økningen av aktiviteten i næringslivet, og bygging av riktige boliger i forbindelse med nødvendig innflytting av arbeidskraft. Herunder å få markedet til å ta ansvar for bygging av utleieboliger. Kommunen skal fortsatt ta ansvar for omsorgsboliger og omsorgshybler

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

1.7 Namdalen og Namdalsstrategi 2018-2025. Utkast pr. juni 2018

Namdal regionråd har utarbeidet en Namdalsstrategi for 2018-2025, med en handlingsdel for 2018-19. Den er til behandling i kommunene.

MÅL

God politisk samhandling og nettverksbygging

I 2025 er Namdalen et godt sted å leve, en attraktiv region for næringsliv og en attraktiv region å besøke. Dette kjennetegnes ved vekst i folketall i alle kommuner, antall arbeidsplasser i eksisterende og nye bedrifter. Namdalen er en livskraftig region preget av et sterkt fellesskap, god samhandling, optimisme og har levende lokalsamfunn med et sterkt næringsliv basert på naturgitte fortrinn.

Dette oppnår vi gjennom:

Ha et regionråd som tar en koordinerende og samlende funksjon i Namdalen

Regionrådet er synlig i samfunnsdebatten

Bygge politiske og strategiske allianser til gagn for Namdalen

Bevare og videreutvikle Sykehuset Namsos

Videreutvikle Campus Namdalen

Moderne infrastruktur i Namdalen

I 2025 har Namdalen en effektiv og sikker infrastruktur som bidrar til å redusere avstandsulemper.

Dette kjennetegnes ved at det utvikles større bo- og arbeidsmarkedsregioner internt i Namdalen, godt utbygd bredbånd og mobilnett i alle kommuner med muligheter til å drive næring og verdiskaping i alle deler av regionen. Vegene har en kvalitet som ikke hindrer namdalsk næringsliv i å konkurrere med næringsliv fra andre deler av landet.

Dette oppnår vi gjennom:

Fiberbredbånd og mobildekning til alle

Sikre gode fylkesveger til beste for verdiskapinga i Namdalen

Videreutvikle flyplassene i Namdalen

Ny E6 Grong - Nordland grense

Ny bru til Jøa

Utvikle og forberede offentlig kommunikasjon (herunder hurtigbåt, ferge, buss, tog og tilbringertjenesten)

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

Nærhet til likeverdige og gode helsetjenester. Folkehelse i alt vi gjør.

I 2025 kjenner Namdalens befolkning trygghet i at kommunene yter gode og likeverdige helsetjenester til innbyggerne. Dette kjennetegnes ved at Sykehuset Namsos er et godt lokalsykehus med akuttfunksjoner og fødeavdeling. Sykehuset Namsos har funnet sin plass og rolle i den regionale arbeidsfordelingen i Helse Midt-Norge RHF og Namdal rehabilitering IKS har funnet sin plass i pasientforløpet for rehabiliteringspasienter mellom tjenestenivåene.

Det oppnår vi gjennom:

Videreutvikling av Sykehuset Namsos som et ubestridt akuttsykehus
Økt satsing på velferdsteknologi
Å opprettholde og videreutvikle god beredskap i distriktene (politi, brann, ambulanse)
Å sikre og samordne rekruttering og kompetanse mellom kommunene og helseforetaket
Større satsing på psykisk helse
Godt rehabiliteringstilbud

Gode vilkår for verdiskaping og arbeidsplasser

I 2025 er et offensivt og dynamisk næringsliv den største utviklingskrafta i regionen. Dette kjennetegnes ved positiv folketallsutvikling og levende bygder med gode vilkår for privat og offentlig virksomhet. Et koordinert og kompetent næringsapparatet er innrettet etter næringslivets behov, og det er god samhandling mellom næringsliv, offentlige myndigheter og kunnskaps- og FoU-aktørene (trippelhelix). Naturgitte fortrinn utnyttes til kunnskapsbasert vekst og nyskaping, og råvare- og matproduksjonen er grunnlag for en stor del av lokal verdiskaping. Bioøkonomi er stadig viktigere i regionens næringsliv.

Det oppnår vi gjennom:

Følge opp bioøkonomistrategien og bli ledende innenfor bærekraftig utvikling av blå og grønn sektor
Strategi om samarbeid mellom næringsliv og Utdanningsinstitusjonene
Utvikle ny mineralvirksomhet i Namdalen
Etablere flere sterke og relevante næringsklynger
Bli Trøndelags matregion nummer 1
Utvikle reiselivet i Namdalen

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

Et kompetent og offensivt arbeidsliv

I 2025 er Namdalen et attraktivt arbeidsmarked med god rekruttering og kompetent arbeidskraft.

Dette kjennetegnes ved at det er gode skole- og utdanningstilbud i grunnskoler, videregående skoler, fagskoler og universitet. Det drives aktivt forsknings- og utviklingsarbeid i Namdalen på problemstillinger som er viktige for regionen. Namdalen har høy kompetanse og god tilgang på attraktive høykompetanse-arbeidsplasser. Namdalen har utarbeidet en samordna og effektiv rekrutteringsstrategi.

Det oppnår vi gjennom:
Gode og relevante tilbud på våre videregående skoler
Et godt samarbeid mellom skole og næringsliv
Økt bruk av forskning og utvikling i kompetansebygging og verdiskaping
Sørge for å ha riktig kompetanse til rett tid i privat og offentlig sektor
Nærhet til gode tilbud for etter- og videreutdanning

Namdalens historie og kultur bygger på stolthet og identitet

Måten Namdalen framstår på, bygger i 2025 på kunnskap om og stolthet over vår historie. Dette kjennetegnes ved en sterk bevissthet om felles kulturell og historisk identitet.

Namdalen har godt omdømme for sin natur og regionale samhandling, og kultur har en framtredende plass i samfunnsbygginga. Kulturtildet preges av stor egenaktivitet og bredt tilbud av kulturopplevelser.

Det oppnår vi gjennom:
Namdalens historie og kultur er utgangspunkt for regionens omdømme, befolkningens stolthet og framtidstro
Videreutvikle kulturskoletildet
Det er gode rammevilkår til frivilligheten
Sikre gode vilkår for kultur og dem som skaper næring av kultur

Til hvert mål og strategi er det utarbeidet tiltak for 2018-2019.

Disse gjengis ikke her.

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

1.8 Trøndelagsplanen 2018-2030. Høringsutkast pr. 08.03.18

Nord Trøndelag fylkeskommune og Sør Trøndelag fylkeskommune ble slått sammen til Trøndelag Fylkeskommune fra 01.01.18. I den forbindelse arbeides det nå med en Trøndelagsplan for 2018-2030, som nå er ute til høring, med høringsfrist 31.08.18. Den vil bli behandlet som egen høringsak i Lierne kommunestyre innen fristen.

Trøndelagsplanen er en overordnet plan som skal gi strategisk retning for utvikling i **hele** fylket, og bidra til å knytte fylket sammen.

Visjon for Trøndelag: VI SKAPER HISTORIE

Innsatsområdene i planen er:

- Bolyst og livskvalitet
- Kompetanse, verdiskaping og naturressurser
- Regionale tyngdepunkt og kommunikasjoner

Prioriterte retningsmål for utviklingen som aksl være balansert for hele Trøndelag:

I 2030 skal god livskvalitet og mangfold kjennetegne Trøndelag

I 2010 er kunst og kultur en viktig drivkraft for samfunnsutviklingen i Trøndelag

I 2030 er Trøndelag bets i Norge på regional samhandling

I 2030 har Trøndelag et omstillingsdyktig og framtidsrettet arbeids- og næringsliv

I 2030 er trøndersk næringsliv basert på miljøvennlig næringsutvikling og teknologi

I 2030 har Trøndelag bærekraftig produksjon av mat og bioråstoff

I 2030 har Trøndelag bærekraftig areal- og transportstruktur

I 2030 har Trøndelag et balansert utbyggings- og bosettingsmønster

I 2030 har Trøndelag et samordnet transport- og samferdselssystem

Til dette er det gitt nærmere forklaringer som sier hvordan målet skal forstås, og med sentrale gjennomgående tema.

Fylkestinget i Trøndelag har også vedtatt en Strategi for innovasjon og verdiskaping i Trøndelag: Denne legger føringer for hvordan Lierne kommune må innrette oss i forhold til framtidig næringsutvikling.

1.9 Nasjonale føringer

Disse gis gjennom statsbudsjett, lover og forskrifter, rundskriv etc.

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

2. Visjon, overordnet målsetting, satsingsområder, strategier og fokusområder

2.0 Planens oppbygging og målbilde

Samfunnsdelen er bygd opp etter et målbilde med:

Visjon: «*Lierne - Det gode vertskap*»

Overordnet målsetting: «*Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo*»

6 gjennomgående satsinger (som skal være overgripende i alle innsatsområder)

- Offensiv vekstkommune
- Optimisme og framtidstro
- Folkehelse
- Universell utforming
- Digitalisering
- Trygghet

6 satsingsområder med målsetting for hvert område:

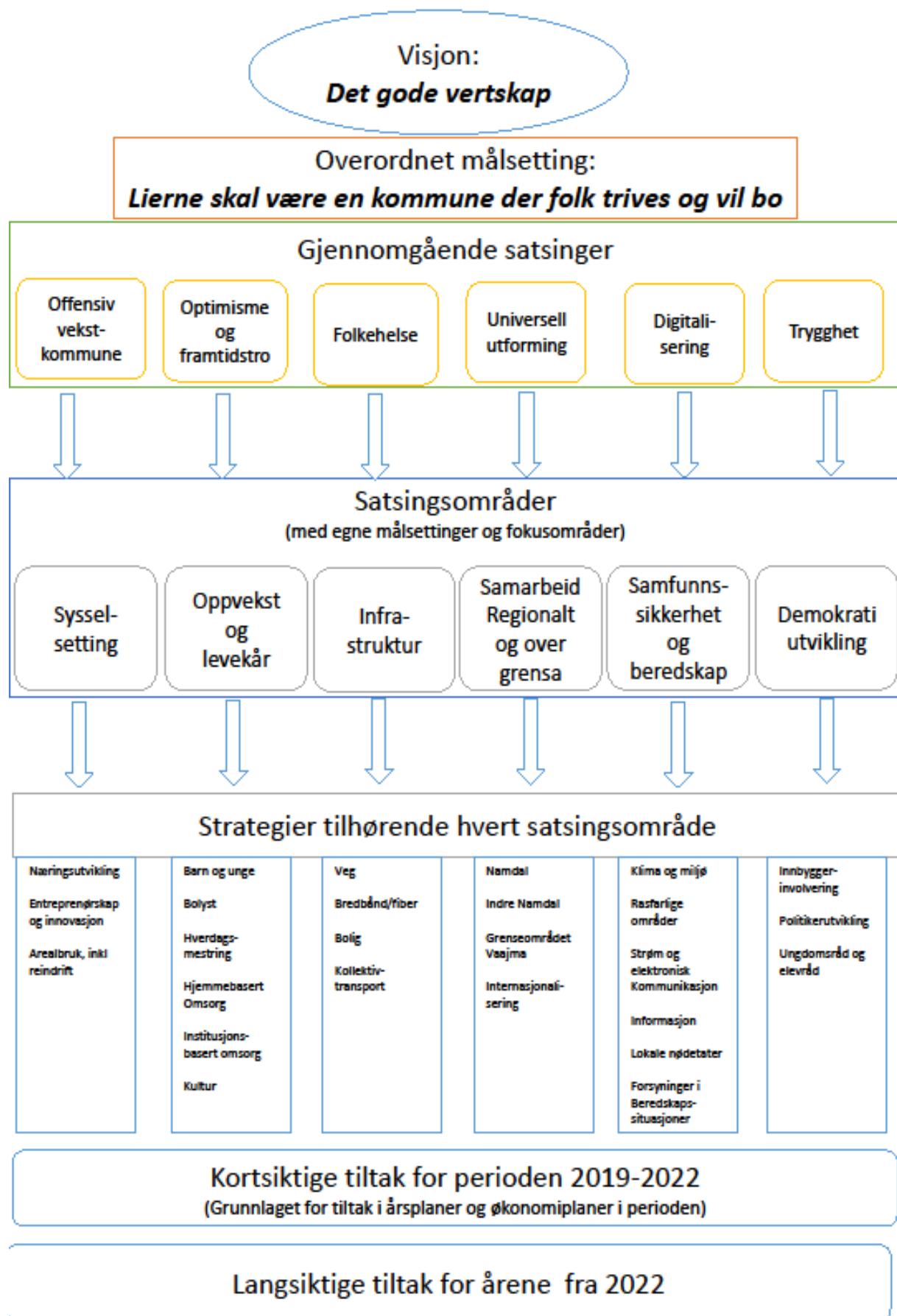
- **Sysselsetting** med målsetting: Legge til rette for etablerte og nye bedrifter basert på kunnskap/teknologi, natur og industri
- **Oppvekst og levekår** med målsetting: Rom for alle med fokus på livsglede, Lierne kommune skal yte tjenester med høy kvalitet, fleksibilitet og mestring i alle livets faser
- **Infrastruktur** med målsetting: Bredbånd til alle, fiber til de som vil/kan få
- **Samarbeid; regionalt og over grensa** med målsetting: Bli en pilotkommune på distriktsatsing
- **Samfunnssikkerhet og beredskap** med målsetting: Sørge for tilgjengelig fagfolk lokal
- **Demokratiutvikling** med målsetting: Øke engasjement og bredden for politisk deltagelse blant kommunens innbyggere.

Videre er det under hvert satsingsområde satt opp strategier med fokusområder. Fokusområder er ment å være nærmest en «huskeliste» for hva vi skal ha fokus på i årene som kommer.

Med utgangspunkt i strategier under hvert innsatsområde er det satt opp 1: Kortsiktige tiltak for årene 2019- 2022 og langsiktige tiltak for årene fra 2022.

Planens oppbygging og målbilde illustreres med følgende figur:

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

2.1 Visjon

Lierne - Det gode vertskap

2.2 Overordnet målsetting for Lierne kommune

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo

2.3 Gjennomgående satsingsområder

- Offensiv vekstkommune
- Optimisme og framtidstro
- Folkehelse, med utgangspunkt i oversiktssdokumentet over folkehelsen i Lierne kommune.
- Universiell utforming
- Digitalisering
- Trygghet

2.4 Satsingsområder/strategier med fokusområder

2.4.1 Sysselsetting (Satsingsområde 1)

Mål: Legge til rette for etablerte og nye bedrifter basert på kunnskap/teknologi, natur og industri.

2.4.1.1 Næringsutvikling (Strategi 1.1)

Fokusområder:

- Fjellandbruket.
- Statlige arbeidsplasser i Lierne
- Gründerskap
- Bergverk og industri
- Energiproduksjon - vannkraft
- Nettbaserte arbeidsplasser
- Forsknings- og utviklings miljø (FOU) i Lierne
- Omstillingsarbeid
- Rekruttering
- Verdiskaping
- Rekreasjonsløyper
- Bioøkonomi
- Sirkulærøkonomi

2.4.1.2 Entreprenørskap og Innovasjon (Strategi 1.2)

Fokusområder:

- SMB Utvikling

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

- Entreprenørskap i skoler og barnehager/Elevbedrifter. Like tilbud på begge skoler.
- Sommerlovsentrepreneur
- Sommerjobb for skoleungdom

2.4.1.3 Arealbruk inkl. reindrift (Strategi 1.3)

Fokusområder:

- Selvbestemmelse
- Dialog med reindrifta
- Lokalt oppsyn
- Benytte verneområdene

2.4.1.4 Reisemålsutvikling (Strategi 1.4)

Fokusområder:

- Masterplan for helhetlig bærekraftig reisemålsutvikling
- Nasjonalparkkommune
- Rekreasjonsløyper
- Turløyper

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

2.4.2 Oppvekst og levekår (Satsingsområde 2)

Mål: Rom for alle, med fokus på livsglede. Lierne kommune skal yte tjenester med høy kvalitet, fleksibilitet og mestring i alle livets faser.

2.4.2.1 Barn og unge (Strategi 2.1)

Fokusområder:

- "Lierne-skolen"
- Tidlig innsats
- Fleksible barnehager
- Trygt og mobbefritt oppvekstmiljø, Toleranse
- Voksenrollen
- Nettvett og digitalisering
- Fådelte skoler
- Daglig fysisk aktivitet for barn og unge
- Lærlingeordningen
- Barnehagefaglig og skolefaglig kompetanse
- Helsesøstertilbud
- Psykisk helse for barn og unge

2.4.2.2 Integrering (Strategi 2.2)

Fokusområder:

- Voksenopplæring
- Tilflytting

2.4.2.3 Bolyst (Strategi 2.3)

Fokusområder:

- Inkludering og godt vertskap.
- Levende bygder
- Lokale ambassadører
- Arrangementsbygda Lierne
- Merkevaren Lierne
- Rekreasjonsmuligheter
- Turløyper

2.4.2.4 Hverdagsmestring (Strategi 2.4)

Fokusområder:

- Hverdagsmestring som ideologi
- Frivilligsentral
- Velferdsteknologi
- Psykisk helse og rus
- Fokus på forebygging
- Treningsstudio
- Kosthold

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

- Frivillige lag og organisasjoner
- Mobile spesialisthelsetjenester i Lierne
- Åpen hall/basseng/musikkrom

2.4.2.5 Hjemmebasert omsorg (Strategi 2.5)

Fokusområder:

- Hverdagsrehabilitering
- Forebyggende tiltak eldre
- Tilrettelagte boliger
- Tilrettelagt pleie og omsorg i ulike livsfaser
- Lærlingeordningen
- Helgastillinger og ferievikariat for studenter

2.4.2.6 Institusjonsbasert omsorg (Strategi 2.6)

Fokusområder:

- Livsgledehjem
- Eldre som en ressurs
- Tilrettelagt pleie og omsorg i ulike livsfaser
- Lokal mat
- Lærlingeordningen
- Helgastillinger og ferievikariat for studenter
- Helsefaglig kompetanse
-

2.4.2.7 Kultur (Strategi 2.7)

Fokusområder:

- Tradisjoner: Mat-, jakt-, fangst- og fiskekultur, samt håndverk, musikk og kirke..
- Ivareta frivilligheten og dugnadsånden
- Kulturminner
- Levende kulturlandskap
- Kulturarrangement og kulturtilbud
- Sørsamisk kultur

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

2.4.3 Infrastruktur (Satsingsområde 3)

Mål: Bredbånd til alle. Fiber til de som vil/kan få.

2.4.3.1 Veg (strategi 3.1)

Fokusområder:

- Oppgradering fylkesveger.
- Vedlikehold kommuneveger
- Fortau/gang- og sykkelveg
- Trafikksikkerhetsplanen

2.4.3.2 Mobil (strategi 3.2)

Fokusområder:

- Dekning der det bor folk, og langs veiene.

2.4.3.3 Bredbånd/fiber (strategi 3.3)

Fokusområder:

- Bygdefiberprosjekter
- Fiber over grensen

2.4.3.4 Bolig (strategi 3.4)

Fokusområder:

- Boligfelt og spredt boligbygging.
- Borettslag
- Attraktive boligfelt ved vann og med utsikt.
- Små/tilrettelagte leiligheter og mini-/mikrohus

2.4.3.5 Kollektivtransport (Strategi 3.5)

Fokusområder:

- Tilbringertjeneste
- Helhetlig rutenett som henger sammen med resten av Trøndelag
- Postombringing

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

2.4.4 Samarbeid; regionalt og over grensa (Satsingsområde 4)

Mål: Bli en pilotkommune på distriktsatsing.

2.4.4.1 Namdal (strategi 4.1)

Fokusområder:

- Bestå som egen kommune, gjennom samarbeid i Namdal.
- Kompetanse innenfor kommunens øvrige ansvarsområde
- Kontinuerlig personalutvikling

2.4.4.2 Indre Namdal (strategi 4.2)

Fokusområder:

- Samarbeidet i Indre Namdal
- Grong videregående skole
- Kompetanse innenfor kommunens øvrige ansvarsområde
- Kontinuerlig personalutvikling

2.4.4.3 Grenseområdet Vaajma (strategi 4.3)

Fokusområder:

- Turisme/reiseliv
- Snøscooterløyper
- Politisamarbeid
- Skolesamarbeid
- Fiber over grensen
- Røntgen

2.4.4.4 Internasjonalisering (strategi 4.4)

Fokusområder:

- Skandinavias midtpunkt
- Bosette flyktninger
- Internasjonale støtteprogrammer for skolene.
- Internasjonale messer/Rekruttering

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

2.4.5 Samfunnssikkerhet og beredskap (satsingsområde 5)

Mål: Sørge for tilgjengelige fagfolk lokalt.

2.4.5.1 Klima og miljø (strategi 5.1)

Fokusområder:

- Klimaendringer
- Bærekraftig utnyttelse av naturressursene.
- Ladestasjoner el-biler

2.4.5.2 Rasfarlige områder (strategi 5.2)

Fokusområder:

- ROS-analyse

2.4.5.3 Strøm og elektronisk kommunikasjon (Ekom) (strategi 5.3)

Fokusområder:

- Fagfolk i Lierne
- Nødstrømsikring av strøm og nett
- Opprustning strømnettet

2.4.5.4 Informasjon (strategi 5.4)

Fokusområder:

- Møteplasser både i Nordli og Sørli når kriser oppstår
- Kommunikasjon mellom innbyggere og kommune

2.4.5.5 Lokale nødetater (strategi 5.5)

Fokusområder:

- Nærhet og lokal kompetanse i ambulansen.
- Andre etater må også ha lokal forankring: Brann, politi, strøm, veg, HV.

2.4.5.6 Forsyninger i beredskapssituasjoner (strategi 5.6)

Fokusområder:

- Mat
- Drivstoff
- Medisiner

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

2.4.6 Demokratiutvikling (satsingsområde 6)

Mål: Øke engasjementet og bredden for politisk deltagelse blant innbyggerne.

2.4.6.1 Innbyggerinvolvering (strategi 6.1)

Fokusområder:

- Li-Nytt.
- Videooverføring
- Samskapning
- Digitalisering
- Bredt utvalg av politiske partier
- Skriftlige spørreundersøkelser over tjenestetilbud kan benyttes

2.4.6.2 Politikerutvikling (strategi 6.2)

Fokusområder:

- Politikeropplæring
- Økonomiske vilkår
- Pensjonsordning ordfører

2.4.6.3 Ungdomsråd og elevråd (strategi 6.3)

Fokusområder:

- Ungdommer med fortsatt møte og talerett i kommunestyret
- Samarbeide Ungdomsrådene i Indre Namdal
- Representative elevråd ved skolene

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

3 Handlingsdel, 2019-2022

3.4.1 Sysselsetting

Mål: Legge til rette for etablerte og nye bedrifter basert på kunnskap/teknologi, natur og industri.

3.4.1.1 Næringsutvikling

A. Kortsiktige tiltak (2019-2022)

1. Flytte og etablere et nasjonalt register til Lierne
2. Utvikle fjell-landbruket.
3. Jobbe tett med næringslivet for å etablere en sterk samarbeidskultur
4. Campus Lierne opp mot Nord Universitet
5. Rekreasjonsløyper er fortsatt viktige for lokal næringsutvikling.
6. Innarbeide bioøkonomi og sirkulærøkonomi som framtidig næringsutvikling.
7. Næringsarbeidet i Lierne etter 2021
8. Skog og spesielt ungskogpleie.

B. Langsiktige tiltak

- Benytte mulighetene som ligger i knutepunktfunksjonen: Næringsutvikling og FOU-institusjoner.
- Utarbeide næringsplan etter at omstillingsprosjektet er ferdig.

3.4.1.2 Entreprenørskap og innovasjon

A. Kortsiktige tiltak (2019-2022)

1. Sommerlovsentreprenører som fast årlig tilbud.
2. Plan for entreprenørskap og innovasjon fra barnehagealder opp til ungdomsskolen og voksenopplæringen.
3. Initiere og bistå i rekruttering til kompetansegivende kurs/skoler som er relevant for næringslivet.
4. Sommerjobb for skoleungdom.
5. Få på plass partnerskapsavtaler mellom elevbedrifter og næringslivet.
6. Større fokus på basiskunnskap om egen kommune og region.

B. Langsiktige tiltak

- Fortsatt høyt fokus og prioritering av entreprenørskap og innovasjon i barnehager og skoler

3.4.1.3 Arealbruk inkl. reindrift

A. Kortsiktige tiltak (2019-2022)

1. Kommunen skal som planmyndighet ha en offensiv og aktiv rolle i arealforvaltning.
2. Prioritere arbeide med reguleringsplaner som vil skape aktivitet og utvikling i Lierne.
3. Revidering av Kommuneplans arealdel.
4. Gjensidig dialog med reindrifta
5. Fortsatt muligheter til bygging av enkelt-hytter i utmark, og samtidig legge til rette for

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

hyttefelt nært vei og infrastruktur.

6. Samarbeid med Kvelia UKL (Utvalgte kulturlandskap)

B. Langsiktige tiltak

- Revidere arealplanen senest i 2024. Tidlig i valgperioden 2023-2027
- Kommunen skal som planmyndighet ha en offensiv og aktiv rolle i arealforvaltning.
- Kommunen skal prioritere arbeide med reguleringsplaner som vil skape aktivitet og utvikling i Lierne.

3.4.1.4 Reisemålsutvikling

A. Kortsiktige tiltak (2019-2022)

1. Aktiv medlem i Visit Namdalen
2. Fortsatt være Nasjonalparkkommune
3. Godkjenning for å benytte seg av merkevaren Norges Nasjonalparker
4. I samarbeid med næringsliv og Lierne Snøscooterklubb utvikle rekreasjonsløypene
5. Styre etter masterplan for reisemålsutvikling i Lierne.
6. Tilrettelegge for bobilturisme
7. Flyktningerrennsløya og turløyper.

B. Langsiktige tiltak

1. Revidere masterplan
2. Bli en norsk foregangskommune på rekreasjonsløyper

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

3.4.2 Oppvekst og levekår

Mål: Plass til alle, med fokus på livsglede. Lierne kommune skal yte tjenester med høy kvalitet, fleksibilitet og mestring alle livets faser.

3.4.2.1 Barn og unge

A. *Kortsiktige tiltak (2019-2022)*

1. Utvikle et kvalitetssystem for "Lierne-skolen»
2. Årlig dialog med elevrådene
3. Implementering av ny rammeplan og nye læreplaner
4. Regionale utviklingstiltak i skoler og barnehager i nye Trøndelag
5. Utvikle nærmiljøpedagogikk i fådelte skoler
6. Flere samarbeidsarenaer
7. Daglig fysisk aktivitet i barnehager og skoler.
8. Matordning i barnehager og skole, med varmmat flere dager i uka
9. Godkjennung av barnehager og skoler i.h.h.t. miljørettet helsevern
10. Skoleungdom, lærlinger og studenter må følges opp fortløpende
11. Barn og unges psykiske helse
12. Fokus på arbeidsmiljø
13. Oppfølging av den årlige Tilstandsrapporten for skolene i Lierne og Årsplanen for barnehager i Lierne.

B. *Langsiktige tiltak*

- Vurdere alternative organiseringer opp mot dagens skolestruktur hvis elevtallene fortsetter å synke.
- Matordning i barnehager og skoler utvides med varmmatordning alle dager

3.4.2.2 Integrering

A. *Kortsiktige tiltak (2019-2022)*

1. Fra innvandrer til innbygger
2. Jobbe for å opprettholde framtidig bosetting
3. Godkjennung av voksenopplæringen i forhold til miljørettet helsevesen i barnehager og skoler.

B. *Langsiktige tiltak*

- Jobbe for å opprettholde framtidig bosetting

3.4.2.3 Bolyst

A. *Kortsiktige tiltak (2019-2022)*

1. Det gode vertskap
2. Merkevaren "Lierne" for å få tilflytting (og stolthet blant innbyggerne)
3. Bolystfokus for å flere til å flytte som alternativ til inn-pendling.
4. Positiv omtale i alle medier
5. Omdømmebygging

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

6. Støtte opp om dagligvarebutikkene og deres funksjon som møteplasser.
7. Rekreasjonsmuligheter er viktig for bolyst.
8. Omdømme- og merkevareutvikling av Lierne-navnet
9. Flyktninerennsløypa og turløyper generelt.

B. Langsiktige tiltak

- Utsiktsrydding
- Fortsette å jobbe for å skape flere alternative arbeidsplasser
- Jobbe for gunstig boligfinansiering.
- Rekreasjonsmuligheter er viktig for bolyst i Lierne.

3.4.2.4 Hverdagsmestring

A. Kortsiktige tiltak (2019-2022)

1. Opprettholde tilskudd til Frivilligsentral.
2. Deltagelse i Velferdsteknologiprosjektet Namdalens.
3. Opprettholde lavterskelttilbud for alle brukergrupper
4. Temakvelder forebygging.
5. Opprettholde avtaler med LHL og gratis trening for kommunalt ansatte.
6. Stimulere til sunt kosthold i barnehager, skoler, åpen omsorg og institusjoner.
7. Samarbeid med frivillige lag og organisasjoner.
8. Tilrettelegge for spesialisthelsetjenester i Lierne.
9. Holdningsskapende arbeid ved bl.a. å «arbeide med hendene på ryggen»
10. Oppfølging av «omsorgstrappa»
11. Treningsmuligheter for barn og unge under 16 år
12. Integrering og inkludering
13. Fokus på arbeidsmiljø
14. Følge opp den Ruspolitiske handlingsplanen.

B. Langsiktige tiltak

- Ta i bruk velferdsteknologi.
- Utarbeide flere avtaler med ytterligere spesialisthelsetjenester i Lierne.

3.4.2.5 Hjemmebasert omsorg

A. Kortsiktige tiltak (2019-2022)

1. Tilrettelegge for hverdagsrehabilitering i Lierne kommune.
2. Tilby kartleggingsbesøk til innbyggere 79 år.
3. Tilby trygdebolig, omsorgshybel og omsorgsboliger.
4. Individ tilpasset pleie og omsorg ut i fra funksjonsnivå.
5. Omsorgsboliger i tilknytning til Lierne Helsetun.
6. Tilrettelegge for at eldre kan bo lenge hjemme.
7. Skoleungdom, lærlinger og studenter må følges opp fortløpende

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

B. Langsiktige tiltak

- Opprettholde tjenester slik at pleie og omsorg kan tilbys i heimen.

3.4.2.6 Institusjonsbasert omsorg

A. Kortsiktige tiltak (2019-2022)

1. Utvikle Lierne Helsetun som Livsgledesykehjem.
2. Integrere systemer og involvering av politikere, etater, frivillige lag og organisasjoner samt ansatte i Livsgledehjemmet.
3. Pleie og omsorgstiltak ut i fra innbyggerens funksjonsnivå.
4. Tilby pleie og omsorg ut i fra medisinske behov.
5. Bruke lokale tradisjoner og lokal mat.
6. Skoleungdom, læringer og studenter må følges opp fortløpende

B. Langsiktige tiltak

- Opprettholde sertifisering Livsgledehjem.

3.4.2.7 Kultur

A. Kortsiktige tiltak (2019-2022)

1. Publikumsrettede museumsaktiviteter på begge museumsområdene hvert år
2. Prioriterte tiltak i kulturminneplan
3. Årlig vedlikehold av bygninger i museumsområdene, samt kirke og kirkegårder.
4. Tiltak som prioriteres i idrettsanleggsplanen for kommunen
5. Vinteridrettsleiker og Li-Martnan videreføres som kommunale arrangement
6. Et variert kulturskoletilbud
7. Benytte de tilbud og kompetansen/kunnskapen Museet Midt gir
8. Støtte opp under arrangementene i Lierne
9. Videreføre venneforening til museene
10. Partnerskapsavtale mellom kommunen og frivilligheten
11. Sørsamisk kultur løftes fram

B. Langsiktige tiltak

- Gjøre utvalgte områder mer tilgjengelig for publikum som f.eks. Oternessundet
- Fortsette med vedlikehold av bygninger i museumsområdene

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

3.4.3 Infrastruktur

Mål: Bredbånd til alle. Fiber til de som vil/kan.

3.4.3.1 Veg

A. *Kortsiktige tiltak (2019-2022)*

1. Midler til sommervedlikehold av allerede opprustede kommunale veger.
2. Fullføre og avslutte forsterkningsarbeidet med kommunale veier og bruer i henhold til vedtatt prioriteringsliste.
3. Fortau eller gang og sykkelvei i sentrum, tilknyttet til skolene
4. Følge opp tiltak i Trafikksikkerhetsplan

B. *Langsiktige tiltak*

- Prioritere midler til sommervedlikehold
- Vedlikehold på de veiene som blir opprustet for å unngå forfall

3.4.3.2 Mobil

A. *Kortsiktige tiltak (2019-2022)*

1. Fortsette mobilutbygging i samarbeid med IN- kommunene.
2. Nødstrøm til flere mobilmaster

B. *Langsiktige tiltak*

- Full mobildekning
- Jobbe for best mulig dekning for 4 G / 4 G+ i Liene og etter hvert 5 G.

3.4.3.3 Bredbånd og fiber

A. *Kortsiktige tiltak (2019-2022)*

1. Støtte alle bygdefiberprosjekt, med minst 10 kunder.
2. Prioritere fiber over grensa som redundans for Sørli

B. *Langsiktige tiltak*

- Eventuelt fullføre manglende bygdefiber og suppleringer

3.4.3.4 Bolig

A. *Kortsiktige tiltak (2019-2022)*

1. Revidere Boligpolitisk handlingsplan fra 2019
2. Legge til rette for borettslag for utleieboliger
3. En langsigktig arealplanlegging som legger til rette for boligbygging.
4. Pilotkommune på mini/mikrohus
5. Vedlikehold av kommunale bygg i h.h.t. vedlikeholdsplan og tilgjengelige ressurser

B. *Langsiktige tiltak*

- Fortsatt legge til rette for borettslag for utleieboliger
- Bidra til regulering av nye områder til boligbygging

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

3.4.3.5 Kollektivtransport

A. Kortsiktige tiltak (2019-2022)

1. Sikre ordningen med tilbringertjeneste både innen Lierne og til/fra Lierne til tog- og bussavganger.
2. Sikre og øke tilbudet til og fra Namsos og Steinkjer.

B. Langsiktige tiltak

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

3.4.4 Samarbeid; regionalt og over grensa

Mål: Bli en pilotkommune på distriktsatsing.

3.4.4.1 Namdal

A. Kortsiktige tiltak (2019-2022)

1. Avklare framtidig kommunestruktur for Lierne.
2. Aktiv medlem i Namdal Regionråd
3. Aktiv medlem i Visit Namdalen

B. Langsiktige tiltak

3.4.4.2 Indre Namdal

A. Kortsiktige tiltak (2019-2022)

1. Støtte opp om Grong videregående skole
2. Avklare grunnlaget for videreutvikling Fjellkommunesamarbeide i Øvre Namdal
3. Avklare IN-kommunenes prioriteringer innenfor ulike tjenesteområder
4. Opprette og driftet felles landbrukskontor for Lierne, Røyrvik og Namsskogan.
5. Styrke fokus på og bevilgninger til personalutvikling av kommunalt ansatte

B. Langsiktige tiltak

- Kommunen følger opp sentrale føringer med strategiske samarbeidsmodeller som viderefører Lierne som et attraktivt område.

3.4.4.3 Grenseområdet Vaajma

A. Kortsiktige tiltak (2019-2022)

1. Politisamarbeide
2. Samarbeidsaktiviteter i skoler og barnehage
3. Turisme og scooterleder.
4. Utvikle samarbeide innenfor helse, f.eks. mobilt røntgen
5. Fiber over grensen
6. Felles arbeidsmarked over grensen

B. Langsiktige tiltak

- Varige samarbeidstiltak innenfor skole for å forbedre kvaliteten på begge sider av grensen.
- Jobbe for å gjøre Lierne og Vaajma til en attraktiv reiselivsdestinasjon.

3.4.4.4 Nasjonalt/andre samarbeid

A. Kortsiktige tiltak (2019-2022)

1. Nasjonalt register til Lierne.

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

B. Langsiktige tiltak

3.4.4.5 Internasjonalisering

A. Kortsiktige tiltak (2019-2022)

1. Strategiske samarbeidsprosjekter innenfor skole
2. Kvalitetsutvikling i skoler og barnehager gjennom hospitering utenlands
3. Lierne som Skandinavias midtpunkt.
4. Ta imot Flyktninger etter anmodning fra IMDI, kombinert med en offensiv rolle

B. Langsiktige tiltak

- Etablere nettverk med samarbeidspartnere fra andre land
- Varige samarbeidsområder over grensen mot Frostviken og Hotagen

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

3.4.5 Samfunnssikkerhet og beredskap

Mål: Sørge for tilgjengelige fagfolk lokalt.

3.4.5.1 Klima og miljø

A. Kortsiktige tiltak (2019-2022)

1. Tilpasse oss klimaendringer og ekstremvær
2. Forhindre gjengroing.
3. Nettverk for lavutslipp
4. Legge til rette for ladestasjoner for elbiler

B. Langsiktige tiltak

- Tilpasse oss klimaendringer og ekstremvær
- Nettverk for lavutslipp

3.4.5.2 Rasfarlige områder

A. Kortsiktige tiltak (2019-2022)

1. Avklare evt. rasfarlige områder, og spesielt flomskred, i ROS-analysen.
2. Kartlegge bekker og bratte vassdrag, tilskudd NVE.

B. Langsiktige tiltak

- Forebygge evt. rasfarlige områder.

3.4.5.3 Strøm

A. Kortsiktige tiltak (2019-2022)

1. Oppgradering for høyspent til Sørli

B. Langsiktige tiltak

- Arbeide for mer sikkert strømnett i kommunen og regionen.

3.4.5.4 Informasjon

A. Kortsiktige tiltak (2019-2022)

1. Folderen «Hvordan klare seg i tre dager» oppdateres og sendes ut årlig til alle husstander i Lierne.
2. Li-Nytt kjøres ut til alle husstander når viktig informasjon skal ut, i tillegg til aktiv bruk av hjemmeside og andre info.kanaler.

B. Langsiktige tiltak

3.4.5.5 Lokale nødetater

A. Kortsiktige tiltak (2019-2022)

1. Sikre ambulanse i Lierne
2. Lokal forankring av brann, politi, strøm-reparasjoner, vintervedlikehold, HV
3. Ta i bruk nødnettet
4. Utrede og innføre «Nabosamvirke» i samarbeide med politiet, etter svensk modell
5. Avklare ansvarsforholdet mellom etatene både faglig og økonomisk

Lierne skal være en kommune der folk trives og vil bo.

3.4.6 Demokratiutvikling

Mål: Øke engasjementet og bredden for politisk deltagelse blant innbyggerne.

3.4.6.1 Innbyggerinvolvering

A. *Kortsiktige tiltak (2019-2022)*

1. Info om alle politiske møter og politisk virksomhet i Li-Nytt og på hjemmesidene.
2. Videooverføring fra kommunestyremøtene
3. Øke og bedre kontakten med innbyggerne gjennom samskaping og digitalisering
4. Forenkling av språk
5. Skape politisk engasjement for bredere utvalg av partilister ved kommunevalget 2019

B. *Langsiktige tiltak*

- Døgnåpen kommune

3.4.6.2 Politikerutvikling

A. *Kortsiktige tiltak (2019-2022)*

1. God politikeropplæring første halvår av valgperioden 2019-2023
2. Skape politisk engasjement på for deltagelse på fylkesnivå og nasjonalt nivå.

B. *Langsiktige tiltak*

- Gode økonomiske vilkår for politikere, revideres hvert fjerde år.

3.4.6.3 Ungdomsråd og elevråd

A. *Kortsiktige tiltak (2019-2022)*

1. Samarbeide mellom Ungdomsrådene i Indre Namdal
2. Styrke ungdomsrepresentantene i kommunestyret
3. God opplæring for ungdomsråd, elevråd og ungdomsrepresentanter i kommunestyret

B. *Langsiktige tiltak*